

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság igazgatójának

23/2022. számú Igazgatói utasítása

**A HORTOBÁGYI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG
VAGYONKEZELÉSÉBEN LÉVŐ SZÁNTÓTERÜLETEK GAZDASÁGI HASZNOSÍTÁSÁNAK
TERMÉSZETVÉDELMI SZABÁLYZATA
KIHIRDETÉSÉRŐL**

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság Szervezeti és Működési Szabályzatának 8.2. valamint 44.5.5. pontjaiban foglaltak alapján jelen utasítás útján A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében lévő szántóterületek gazdasági hasznosításának természetvédelmi szabályzatát módosításokkal egységes szerkezetben kihirdetem.

Kapják: A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság minden dolgozója és szántókezeléssel érintett szerződéses partnerei.

Kihirdetés módja: elektronikusan (e-mail, belső hálózat és hnp.hu honlapon közzétéve)

Hatályba lépés: 2023. január 1. napja

A szabályzat módosításának és egységes szerkezetbe foglalásának célja és indoka:

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 2015. szeptember 1-jén kihirdette a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében lévő szántóterületek gazdasági hasznosításának természetvédelmi szabályzatát (továbbiakban: Szabályzat). A Szabályzat több pontja pontosításra szorult az eltelt évek során szerzett tapasztalatok és a szántóterületek hasznosításában való együttműködések kölcsönösségének és szabályozottságának biztosítása érdekében, melynek okán 2020-ban a Szabályzat felülvizsgálata és módosítása megtörtént. Az eltelt több mint két év tapasztalatai alapján ismét szükségessé vált a Szabályzat megújítása.

HORTOBÁGYI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében lévő szántóterületek gazdasági hasznosításának természetvédelmi szabályzata

(módosításokkal egységes szerkezetben)

Hatályba lépett: 2015. szeptember 1.

Módosítások hatályba lépése:

1. módosítás és egységes szerkezetbe foglalás: 2020. augusztus 12.
2. módosítás és egységes szerkezetbe foglalás: 2023. január 1.

Tartalomjegyzék

Preambulum	4
1. § A Szabályzat hatálya	4
2. § Értelmező rendelkezések	4
3. § Szántóterületek hasznosításának feltételei.....	7
4. § Vetésszerkezet szabályozása	7
5. § Növényápolás:.....	8
6. § Növényvédelem és tápanyag-utánpótlás	8
7. § Betakarítás	9
8. § Tűzok élőhelyek szántó kezelési előírásai	10
9. § Pusztai utak közlekedési rendje	10
10. § Záró rendelkezések	11
1. számú melléklet: Vonatkozó jogszabályok	12

Preambulum

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 2015. szeptember 1-jén kihirdette a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi és vagyonkezelésében lévő szántóterületek gazdasági hasznosításának természetvédelmi szabályzatát (továbbiakban: Szabályzat). A Szabályzat több pontja pontosításra szorult az eltelt évek során szerzett tapasztalatok és a szántóterületek hasznosításában való együttműködések kölcsönösségének és szabályozottságának biztosítása érdekében, melynek okán 2020-ban a Szabályzat felülvizsgálata és módosítása megtörtént. Az eltelt több mint két év tapasztalatai alapján ismét szükségessé vált a Szabályzat megújítása. A Szabályzat célja a természetvédelem mint közérdek és az állami földön gazdasági tevékenységet végzők magánérdekének kölcsönös megfeleltetése.

1. § A Szabályzat hatálya

Jelen szabályzat a Magyar Állam kizárólagos tulajdonában, a Nemzeti Földügyi Központ tulajdonosi joggyakorlásában és a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: Igazgatóság vagy HNPI) vagyonkezelésében álló szántó területekre vonatkozik, és személyi hatálya mindazokra kiterjed, akik az adott terület(ek)en bármilyen jogcímen tevékenységet végeznek, vagy valamely tevékenység tūrésére kötelezettek.

2. § Értelmező rendelkezések

- 1. Agrár-környezetgazdálkodási program:** az Európai Parlament és a Tanács 1305/2013/EU rendelete (2013. december 17.) 28. cikk előírásai szerinti program.
- 2. Bérleti szerződés:** Bérleti szerződés alapján a bérbeadó meghatározott dolog időleges használatának átengedésére, a bérlő a dolog átvételére és bérleti díj fizetésére köteles.¹
- 3. Dobkasz:** A rotációs fűkaszák csoportjából, a felülről meghajtott, forgódobos kivitelű vágószerkezetek.
- 4. Ellenőrzésre jogosult dolgozó:** az Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálatának tagja és/vagy az Igazgatóság más szervezeti egységénél dolgozó személy, aki az ellenőrzésen jogosultságát igazolva részt vesz.
- 5. Földhasználó:** azon természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely állami vagyon tekintetében törvény vagy szerződés rendelkezése alapján, bármely jogcímen nemzeti vagyont birtokol, használ, szedi annak hasznait, kivéve a tulajdonosi joggyakorló.
- 6. Frontkasz:** a mellső felfüggesztésű, teljesítményleadó tengellyel (TLT) üzemeltetett vágószerkezetek.
- 7. Gyep:** A rétként vagy legelőként hasznosított területet jelenti.
Rét: Rét művelési ágbán kell nyilvántartani azt a füves területet, amely fűtermését rendszeresen kaszálással hasznosítják, tekintet nélkül arra, hogy esetenként legeltetik.²
Legelő: Legelő művelési ágbán kell nyilvántartani azt a füves területet, amelynek fűtermését rendszeresen legeltetéssel hasznosítják, tekintet nélkül arra, hogy esetenként kaszálják. Fentiek túl legelő művelési ágbán kell nyilvántartani még az Országos Erdőállomány Adattárban egyéb részletként nyilvántartott, erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületek közül a vadföld területét.³
- 8. Használati szerződések:** A használati típusú szerződések a Ptk. Hatodik Könyv, Harmadik Részében, az Egyes Szerződéseket meghatározó XVII. Címben találhatóak.

¹ A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:331. § (1) bek.

² Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtására kiadott 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet 41. §

³ Forrás: Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtására kiadott 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet 42.

- 9. Hasznosítás:** a tulajdonosi joggyakorló vagy a nemzeti vagyon használója által a nemzeti vagyon birtoklásának, használatának, hasznok szedése jogának bármely – a tulajdonjog átruházását nem eredményező – jogcímen történő átengedése, ide nem értve a vagyonkezelésbe adást, valamint a haszonélvezeti jog alapítását;⁴
- 10. Haszonbérleti szerződés:** Haszonbérleti szerződés alapján a haszonbérlet hasznát hajtó dolog időleges használatára vagy hasznát hajtó jog gyakorlására és hasznainak szedésére jogosult, és köteles ennek fejében haszonbért fizetni.⁵
- 11. Művelési ág:** a rendszeres földhasznosítási módra tekintettel, a természetbeni állapotnak megfelelően a mező- és erdőgazdasági művelés alatt álló földrészleteket szántó, rét, legelő, kert, szőlő, gyümölcsös, nádas, erdő és fásított terület ill. halastóként kell nyilvántartani. Mező- és erdőgazdasági művelés alatt nem álló területet és a település belterületén az 1 hektárt meg nem haladó földrészleteket a fő hasznosítási mód vizsgálata nélkül egységesen művelés alól kivett területként kell nyilvántartani.⁶
- 12. Natura 2000 terület** (európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű terület): külön jogszabályban meghatározott különleges madárvédelmi terület, különleges természetmegőrzési, valamint kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek kijelölt terület, illetve az Európai Unió által jóváhagyott különleges természetmegőrzési, valamint kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület;⁷
- 13. Növényápolási terv:** annak megtervezése, hogy vetés után a növényeket mely táblákon, mekkora területen, milyen talajápolási módszerekkel és növényvédelmi eszközökkel, szerekkel kívánja a gazdálkodó ápolni;
- 14. Növényvédelmi tevékenység:** részletesen a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV.23.) FVM rendeletben foglalt előírások tartalmazzák;
- 15. Szántó:** Szántó művelési ágban kell nyilvántartani azt a területet, amely rendszeres szántóföldi művelés alatt áll, tekintet nélkül arra, hogy azt hasznosítják, vagy átmenetileg a termelés folytatása nélkül termőképés állapotban tartják (ugarolják), illetve parlagon hagyják. Szántó művelési ágban kell nyilvántartani még a gyümölcsfákkal, illetve szőlővel rendszertelenül borított területeket, amelyeken rendszeres szántóföldi művelést folytatnak; a maggyerés céljából fűmaggal bevetett, valamint a gyepszőnyeg előállítására szolgáló területet; a rizstelepek, spárgatelepek és szamócaültetvények területét; a szőlő-, gyümölcs- és díszfaiskolák területét; az ipari és gyógynövények területeit; valamint a lágyszárú energianövényekkel hasznosított területet;⁸
- 16. Természetvédelmi kezelő:** A védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szervek a nemzeti park igazgatóságok (NPI). Szintén jogszabály rendelkezik arról, hogy védett és fokozottan védett természeti értékek, illetve természeti területek természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatokat általánosságban az NPI-k látják el, kivéve azokat a feladatokat, amelyeket más szerv vagy természetes személy köteles ellátni.⁹
- 17. Természetvédelmi kezelői/Vagyonkezelői hozzájárulás:** a nemzeti park igazgatóság által a terület hasznosítója részére, valamely természetvédelmi kezeléssel kapcsolatos feladat ellátása céljából adott írásbeli hozzájárulás.

⁴ A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 3. § (1) bekezdés 4. pontja.

⁵ Ptk. 6:349. § (1) bekezdés.

⁶ Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 23. § (2)-(3) bekezdés.

⁷ A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 4. § h) pontja.

⁸ Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról szóló 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet 40.§ (1)-(2) bekezdés.

⁹ A nemzeti park igazgatóságok szervezeti és működési szabályzatának kiadásáról szóló 1/2020. (I.24.) AM utasítás 1.4. és 4.2. pontban foglaltak alapján.

- 18. Természetvédelmi Őrszolgálat:** Az igazgatóságok Természetvédelmi Őrszolgálati (a továbbiakban: Természetvédelmi Őrszolgálat) a 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 25. §-a szerinti kijelölés alapján, a fegyveres biztonsági őrségről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény, az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény, annak végrehajtási rendeletei, a természetvédelmi őrekre, illetve őrszolgálatokra vonatkozó részletes szabályokról szóló 4/2000. (I. 21.) Korm. rendelet, valamint a Természetvédelmi Őrszolgálat Szolgálati Szabályzatáról szóló 9/2000. (V. 19.) KöM rendelet szerint működő, egyenruhával és szolgálati lőfegyverrel ellátott, hivatalos személynek minősülő tagokból állnak.¹⁰
- 19. Természetvédelmi őr:** A természeti értékek és területek, különösen a védett természeti értékek és területek őrzése, megóvása, károsításának megelőzése érdekében – egyenruhával és szolgálati lőfegyverrel ellátott tagokból álló – természetvédelmi őrszolgálat működik.¹¹ A természetvédelmi őr szolgálati feladatait a jogszabályokban, illetve a jogszabályok alapján kiadott a közjogi szervezetszabályozó eszközökben, a beosztási okiratban, illetve a munkaköri leírásában és a szolgálati felettes utasításaiban meghatározottak szerint látja el. Az állami természetvédelmi őr az igazgatóság működési területén külön jogszabályban meghatározott egyes szabálysértési hatósági, valamint az őrszolgálatlal összefüggő természetvédelmi kezelési feladatokat lát el.¹²
- 20. Ugaroltatás:** átmenetileg (gyakran huzamosabb időn keresztül) a termelés folytatása nélkül termőképes állapotban tartás;
- 21. Út:** útnak tekintendő a gyalogosok és a közúti járművek közlekedésére szolgáló közterület (közút), illetőleg a magánterület (közforgalom elől el nem zárt magánút)¹³; A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 33. § (1) bek. c) pontja alapján az út kezelője a magánutak tekintetében annak a területnek a tulajdonosa, amelyen a magánút van; állami tulajdonban levő ingatlanon fekvő magánút esetében tulajdonosnak az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett kezelő (használó) tekintendő.
A hivatkozott törvény 32. § (1) bek. 4. mondata szerint: *„Magánútnak minősül továbbá az állam vagy az önkormányzat tulajdonában álló területen lévő, közforgalom elől elzárt út, az ingatlan-nyilvántartásban „kivett, saját használatú út” megnevezéssel nyilvántartott ingatlanon vezető út, továbbá az állam tulajdonában és a vízügyi igazgatási szerv kezelésében vagy vagyionkezelésében lévő elsőrendű árvízvédelmi fővonalakon a kerékpáros-forgalom számára megnyitott út.”* Kizárólag az ingatlan-nyilvántartásban útként nyilvántartott területek minősülnek útnak, azaz nem tekinthetők útnak a gyepterületen nyilvántartott ingatlanokon kitaposott nyomvonalak, még ha azokat közlekedésre használják is.
- 22. Vadriasztólánc:** a kaszálógép mellé vagy elé szerelhető olyan vadriasztó eszköz, amely alkalmas arra, hogy a kaszálás során a magas növényzetben megbúvó állatokat elriassza, menekülésre készítse.¹⁴
- 23. Vetésterv:** annak megtervezése, hogy a természetdó növényeket mely táblákon és mekkora területen kívánja a gazdálkodó természetdó;

¹⁰ a nemzeti park igazgatóságok szervezeti és működési szabályzatának kiadásáról szóló 1/2020. (I. 24.) AM utasítás 15.1. pont

¹¹ A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 59. § (1) bekezdés.

¹² a Természetvédelmi Őrszolgálat Szolgálati Szabályzatáról szóló 9/2000. (V. 19.) KöM rendelet 2. § (1)–(2) bek.

¹³ A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet 1. számú függelék 1./a) pontja.

¹⁴ Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételeinek részletes feltételeiről szóló 61/2009. (V. 14.) FVM rendelet 2. § 70. pont.

24. Védett természeti érték (természetvédelmi érték): törvény vagy más jogszabály által védetté, fokozottan védetté nyilvánított – kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő – élő szervezet egyede, fejlődési alakja, szakasza, annak származéka, illetőleg az élő szervezetek életközösségei, továbbá barlang, ásvány, ásványtársulás, ősmaradvány;¹⁵

25. Védett természeti terület: törvény vagy más jogszabály által védetté vagy fokozottan védetté nyilvánított (kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő) földterület.¹⁶

3. § Szántóterületek hasznosításának feltételei

(1) A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő szántó területeken az alábbi növények termesztetők: mustár, olajretek, kukorica, takarmánynövények és zöldtrágyanövényként vagy vetőmag előállítására céllal termelt fűfélék, lucerna (vagy egyéb évelő szárú pillangós takarmánynövény), őszi takarmányborsó, őszi gabonafélék, zab, tavaszi árpa, fénymag, repce, zabos bükköny, méhlegelő. Méhlegelő ajánlott összetétele: max. 5 % lucerna, max. 20 % vörös here, min. 10 % keresztes virágú növény (olajretek, mustár), min. 60 %-ban egyéb pillangósok (fehér here, szarvaskerep, szöszös bükköny, tarka koronafűt, somkóró), min. 5 %-ban egyéb növények (mezei katáng, vadmurok, lándzsás útifű, pohánka). A méhlegelő keverék min. 7 növényfajt kell, hogy tartalmazzon.

(2) Szántóföldi körülmények között nem termesztendő tájidegen, nem honos növény (pl: energiafű, csillagfű, szudáni fű, csicsóka, szója stb.), különösen az intenzív terjedésre, kivadulásra hajlamos fajok. Ez a feltétel kiemelten vizsgálendő zöldugár és méhlegelő kialakítás előtt. A felsoroltakon túli növénykultúra termesztéséhez a HNPI hozzájárulását kell kérni. Fás vegetációk, ültetvényszerű fásítások (kínai császárfű, energiaerdő/energiacserjés stb.) telepítése tilos, erdő telepítése kizárólag HNPI hozzájárulásával lehetséges.

(3) A belvízfoltok megszüntetése természetvédelmi szempontból nem támogatott.

(4) A 10 hektárnál nagyobb szántó hasznosítású területeket 10 hektárnál kisebb egységekre kell bontani, amelyeken eltérő növénykultúrákat kell termesztetni. A szomszédos helyrajzi számú ingatlanok egyben, 10 hektár összterületig művelhetők, 10 ha fölött helyrajzi számonként eltérő növénykultúrákat kell termesztetni. A HNPI fenntartja a jogot magának daru és vadlúd védelmi intézkedések érdekében – kukorica termesztés esetén – az itt meghatározott területi szabályok eseti jelleggel történő módosítására.

4. § Vetésszerkezet szabályozása

(1) A használó által a HNPI-től hasznosításba kapott összes szántó területen 5 év átlagában, vagy évente a vetésterület legfeljebb 20 %-ában termesztendő kukorica. A HNPI fenntartja a jogot magának daru és vadlúd védelmi intézkedések érdekében a kukorica termesztés szabályainak eseti jelleggel történő módosítására.

(2) A használónak fokozottan ügyelnie kell az elszántások elkerülésére. A használó kizárólagos felelőssége, hogy a földrészlethatárokon belül maradjon a használata. A földrészlethatár geodéziai kitűzésének szükségessé válása esetén arról a használónak kell gondoskodni, előlegezni és viselni a költségeit. Gyepterület elszántása, illetve bármilyen művelési ágtól eltérő használat esetén a HNPI természetvédelmi hatósági¹⁷ eljárást kezdeményez a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 38. § (1) bekezdés c) pontja alapján. A megművelt terület nagysága nem haladhatja meg az ingatlan nyilvántartásban szereplő

¹⁵ A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 4. § e) pont.

¹⁶ A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 4. § g) pont.

¹⁷ Területileg illetékes megyei kormányhivatal.

méretet és nem terjeszkedhet túl a földrészlet határán. A régebbi eredetű elszántásokat a használónak tovább művelnie tilos. A helyreállítást a HNPI-vel egyeztetett módon el kell végeznie.

(3) A vetésterv az Igazgatóság részére kötelezően leadandó adott év február 15-ig.

5. § Növényápolás:

(1) A használó köteles minden tájidegen (agresszíven terjeszkedő özönnövény) fajt irtani (pl: gyalogakác, kanadai aranyvessző, bálványfa, selyemkóró, zöld juhar stb). Az irtás módját, időpontját előzetesen egyeztetni köteles a területileg illetékes természetvédelmi őrrrel. A beavatkozás vagyongazdálkodási hozzájárulás és védett terület esetén természetvédelmi hatósági engedély (továbbiakban: hatósági engedély) köteles tevékenység.

(2) A növényápolási terv az Igazgatóság részére kötelezően leadandó adott év február 15-ig. Az Igazgatóság a növényápolási terv jóváhagyására vagyongazdálkodási hozzájárulást bocsát ki a használó részére.

(3) A használó köteles az ugaroltatott szántóterületen özönnövények megjelenése esetén a szükségessé váló ápolási munkákat (pl. parlagfű mentesítés) a gyomok virágzása előtt elvégezni, valamint a munkálatok megkezdése előtt a természetvédelmi őrrrel dokumentáltan egyeztetni köteles.

6. § Növényvédelem és tápanyag-utánpótlás

(1) Szántóterületen növényvédelmi tevékenység a HNPI természetvédelmi kezelői és vagyongazdálkodási hozzájárulásával, valamint védett területen¹⁸ hatósági engedéllyel történhet, melyet a használónak kell beszereznie.

(2) Szántóterületen végzendő növényvédelmi tevékenységhez a HNPI kizárólag az agrár-környezetgazdálkodási programra vonatkozó hatályos jogszabályban engedélyezett növényvédő szerek felhasználására adhat vagyongazdálkodási hozzájárulást. A használó felel azért, hogy az engedélyezett növényvédő szereket használja, köteles a munkálatok előtt ellenőrizni azokat.

(3) A HNPI vagyongazdálkodásában lévő védett szántókon műtrágya (valamint hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt) használata tilos! Szerves trágya felhasználás a HNPI-vel egyeztetett módon és mennyiségben történhet a HNPI vagyongazdálkodási hozzájárulása alapján. A kijuttatott szerves trágyának hulladékmentesnek kell lennie.

(4) Növényvédő szer kijuttatása csak szántóföldi géppel végezhető, a légi úton történő kijuttatás tilos! A tevékenység kizárólag a HNPI vagyongazdálkodási hozzájárulásában meghatározott feltételek betartása mellett végezhető.

(5) Talajjavítás, lecsapolás, alagcsövezés, öntözés nem végezhető, tereprendezés indokolt esetben vagyongazdálkodási hozzájárulás birtokában végezhető.

(6) Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos!

(7) A természetvédelem során érésyorsító szerek kijuttatása tilos!

(8) Csávázott vetőmag telepítése tilos, kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása engedélyezett.

(9) Rovarölő szerek használata tilos, kivéve repcetermesztés esetén, mely kizárólag ősszel és egy alkalommal megengedett. A vadkár elkerülése, mérséklése érdekében villanypásztorok, hálók,

¹⁸ Tvt. 38. § (1) bek. g) pont

optikai vagy akusztikus vadriasztó eszközök használata nem megengedett, természetvédelmi szempontból indokolt esetben az igazgatóság vagyongazdálkodói hozzájárulása birtokában alkalmazhatóak.

7. § Betakarítás

(1) Takarmánynövények kaszálási szabályai (szálas pillangós, keverékvetésű takarmánynövények, füves keverékek kaszálása esetében):

A kaszálásra kijelölt terület 10 %-át kaszálásonként változó helyen kaszátlanul kell hagyni. A kaszálást, annak megkezdése előtt legalább 2 héttel írásban kell kérelmezni a HNPI-től. A kérelem céljára rendszeresített formanyomtatványt (link: [Hozzájárulás iránti kérelem kaszáláshoz](#)) körültekintően kitöltve kell eljuttatni a HNPI-ra elektronikus levél, vagy papíralapú irat formában. A vagyongazdálkodói hozzájárulás az illetékes természetvédelmi őr szakmai véleménye függvényében adható ki.

- a) A munkálatokat csak a HNPI vagyongazdálkodói hozzájárulása alapján lehet megkezdeni.
- b) A kaszálásra hozzájárulást kapott használó köteles minden munkagép-kezelőt írásos megbízással és a vagyongazdálkodói hozzájárulás másolatával ellátni, amit a gépkezelőnek felszólításra az őt ellenőrző természetvédelmi őrnek fel kell mutatnia. Amennyiben a gépkezelő ezen iratokkal nem rendelkezik, vagy a kaszálási tevékenységet nem a bérleti szerződésben / vagyon- és természetvédelmi kezelői hozzájárulásban rögzített helyen és módon végzi, a HNPI természetvédelmi őre / ellenőrzést végző dolgozója jogosult a munkát leállítani és a gépkezelőt a terület elhagyására felszólítani.

(2) Kaszálni, egyéb betakarítást (pl. kombájn használat) végezni csak napkeltétől napnyugtáig szabad. Az éjszakai munkavégzés a betakarítás valamennyi fázisára vonatkozóan (kaszálás, rendszerezés, bálázás, szállítás) tilos!

(3) Amennyiben a gépkezelő védett vagy fokozottan védett madár¹⁹ (túzok, haris stb.) jelenléti észleli a gépi munkával érintett kultúrában, úgy a munkavégzést haladéktanul köteles felfüggeszteni, és az illetékes természetvédelmi őrt telefonon értesíteni²⁰.

(4) A kaszálás, szemestermény betakarítás befejezése után a bálázást az időjárás és a talajviszonyok függvényében mihamarabb el kell végezni és a területről a kaszálékot és a bálákat 30 napon belül el kell szállítani.²¹ A bálák elszállítása csak száraz talajon történhet.

(5) A szántón hulladék, bálakötöző zsinór, bálaháló, egyéb csomagolóanyag nem maradhat, annak eltávolítása a hasznosító kötelezettsége.

(6) A munkavégzést a HNPI természetvédelmi őrei folyamatosan ellenőrzik, csapadékos időjárás esetén a bálák, a széna vagy egyéb lekaszált termény kiszállítását ideiglenesen megtilthatják.

(7) Betakarítás, szállítás, során nem sérülhet a szántó terület. Amennyiben a szántón, illetve a földutakon a használó (taposási) kárt okoz, köteles az érintett területet az illetékes természetvédelmi őrral előre egyeztetett módon és időben helyreállítani.

(8) A kaszálás általi állat pusztulások csökkentése érdekében dobkaszta használata tilos! Kaszálás során minden esetben láncfüggönyös vadriasztót kell használni, mely kitétel vonatkozik a vontatóeszköz elé szerelt frontkaszákra is! Frontkaszák kizárólag akkor használhatóak, ha technikai

¹⁹ a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet

²⁰ Az illetékes természetvédelmi őr telefonos elérhetőségét tartalmazza a vagyongazdálkodói hozzájárulás.

²¹ Magyar Államkincstár által 785/6143/147/1/2022 iktatószámom kiadott szakértői útmutató.

kivitelezésük megfelel a vontatott, vagy függesztett kaszák használatára vonatkozó alábbi feltételeknek! A vadriasztóláncnak legalább olyan szélességűnek kell lennie, mint amekkora a kaszálást végző eszköz munkaszélessége. A láncfűzerek közötti távolság nem lehet nagyobb 8 cm-nél. A láncfűzerek talajfelszíntől mért távolsága nem haladhatja meg az 5 cm-t. Kaszálás során a műveleti sebesség nem haladhatja meg a 8 km/h sebességet. A kaszálás során egy erőgépen használt eszközök vágásszélességének összege maximum 6 méter lehet. A láncfüggönynek a kasza előtt legalább 3,5 méterrel kell lennie. A fűtarló átlagos magassága 10 cm lehet.²²

(9) A gépi kaszálás során kizárólag a „kiszorító kaszálási” módszert szabad alkalmazni. A kiszorító kaszálás lényege, hogy a traktorok középről kifelé haladjanak, így az állatok végig lábon álló növényzetben rejtőzködve tudnak a kaszátlan részek felé haladni. Fogásonként az utolsó 5 métert vágatlanul kell hagyni.

(10) A kaszálandó területek körbevágása (forgózása) tilos. Forgók kialakítása kizárólag a táblák rövidebb oldalain lehetséges. A táblák hosszirányú szegélyei minden esetben minimum 6 méter szélességben meghagyandók. A szegélyek tisztító kaszálása a természetvédelmi körülmények figyelembevételével az illetékes természetvédelmi őrrrel történt előzetes egyeztetés alapján lehetséges.

(11) A HNPI által vagyonkezelt szántóterületeken a mezőgazdasági kártétel megelőzésére és/vagy megszüntetésére irányuló riasztási és gyérítési tevékenység nem végezhető.

8. § Tűzok élőhelyek szántó kezelési előírásai

(1) Termeszthető növények: repce, őszi kalászosok kivéve az őszi árpa, zab, pillangós növények, fűfélék, méhlegelő, ugar.

(2) A szántóként használt területek minimum 10 %-át méhlegelő/zöldugarként, minimum 10 %-át pihentetett terület/parlagként kell kezelni. Méhlegelő/zöldugar esetében a hasznosítás július 1. után, míg pihentetett terület/parlag, vagy tarló esetében szeptember 1. után lehetséges. Veszélyes szántóföldi gyomfertőzöttség esetén ezen időpontoktól a HNPI vagyonkezelői hozzájárulásával el lehet térni.

(3) Kaszálás július 1-je után lehetséges.

(4) Tűzok dürgőhelyen március 15-e és július 1-je között, tűzok költőhelyen április 1-je és július 1-je között agrotechnikai- és növényvédelmi munka (beleértve a vetést, trágyázást, vegyszerezést) illetve betakarítás nem végezhető, a táblákra belépni, behajtani tilos.

(5) A haszonbérleti szerződéssel érintett időszakra vonatkozó vetéstervet a HNPI-vel előzetesen egyeztetni kell, különös tekintettel az ugarok/méhlegelők, pihentetett területek kialakításának módjára, helyszínére és a kezelésére. A vetéstervet adott év február 15. napjáig a használonak kötelezően el kell juttatnia az Igazgatóság részére. Az Igazgatóság a vetésterv jóváhagyására vagyonkezelői hozzájárulást bocsát ki a használó részére.

9. § Pusztai utak közlekedési rendje

(1) A szántóterület használatához kötődő tevékenységek során, amennyiben a földutakon a használó gépjárművével (talajszerkezeti) kárt, gyeppösszevágást okoz, köteles az érintett területet helyreállítani. A szántókon új útvonalak kialakítása tilos!

²² Az illusztrációt lásd az 1. számú függelékben.

(2) Az utak javítása, karbantartása kizárólag a területileg illetékes természetvédelmi őrral egyeztetett módon és időben végezhető, különös tekintettel az útjavításhoz esetlegesen szükséges anyagnyerőhelyek kijelölésére, illetve azok elegyengetésére. Útjavításhoz tilos idegen anyag (sóder, építési törmelék) felhasználása.

(3) A szilárd burkolat nélküli utakon esős időben, felázott talajviszonyok esetén a közlekedés kizárólag indokolt esetben engedélyezett.

(4) A közlekedést a HNPI természetvédelmi őre természetvédelmi érdekből, a védett fajok érdekében, az élőhelyük zavartalanságának biztosítása miatt, a kijelölt utakon is korlátozhatja.

10. § Záró rendelkezések

(1) A jelen Szabályzat illetve az előírt természetvédelmi szabályok be nem tartása esetén a hasznosító a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény és annak végrehajtására kiadott jogszabályok alapján természetvédelmi bírsággal sújtható, ellene – a szabálysértő magatartás súlyához igazodóan – hatósági - /közigazgatási-, szabálysértési- vagy büntetőeljárás kezdeményezhető, illetve a megkötött haszonbérleti vagy más, földhasználatra irányuló szerződés azonnali hatállyal a HNPI részéről egyoldalúan felmondható.

(2) Jelen szabályzat 2023. január 1. napján lép hatályba és a szabályzat rendelkezéseinek betartására kötelezett és abban érdekelt érintettek széles körének egyidejű tájékoztatása érdekében közzétételre kerül a HNPI hivatalos honlapján (link: <https://www.hnp.hu/hu>)

(3) Jelen szabályzat hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a 15/2020. számú igazgatói utasítással kihirdetett szabályzat.

(4) A Szabályzatot két évente felül kell vizsgálni és szükség esetén meg kell újítani, melynek felelőse a HNPI birtokügyi tevékenységet végző szervezeti egysége.

(5) A Szabályzatban nem rendezett alapfogalmakat, értelmező rendelkezéseket a vonatkozó ágazati jogszabályokban (lásd: 1. számú melléklet szerinti felsorolás) foglaltak szerint kell értelmezni, továbbá amely tevékenységekre, mulasztásokra a Szabályzat nem terjed ki, a vonatkozó jogszabályok rendelkezéseire a jogalkalmazás során figyelemmel kell lenni.

(6) A melléklet a Szabályzat szerves része. A függelék olyan, a Szabályzattól függetlenül keletkezett dokumentum, amely nem válik a Szabályzat részévé, csak (mivel a témával összefüggő többletinformációkat tartalmaz) indokolt a Szabályzat mellé csatolni. A függelék változtatása nem igényel rendeletmódosítást.

(7) A Szabályzat az Igazgatóság képviselője – igazgató – által fokozott biztonságú elektronikus aláírással kerül kiadmányozásra.

(8) A Szabályzat kizárólag elektronikus úton – az Igazgatóság belső információs rendszerén illetve hivatalos honlapon (hnp.hu) történő közzététellel – kerül kihirdetésre.

Kelt: Debrecen, időbélyegző szerint

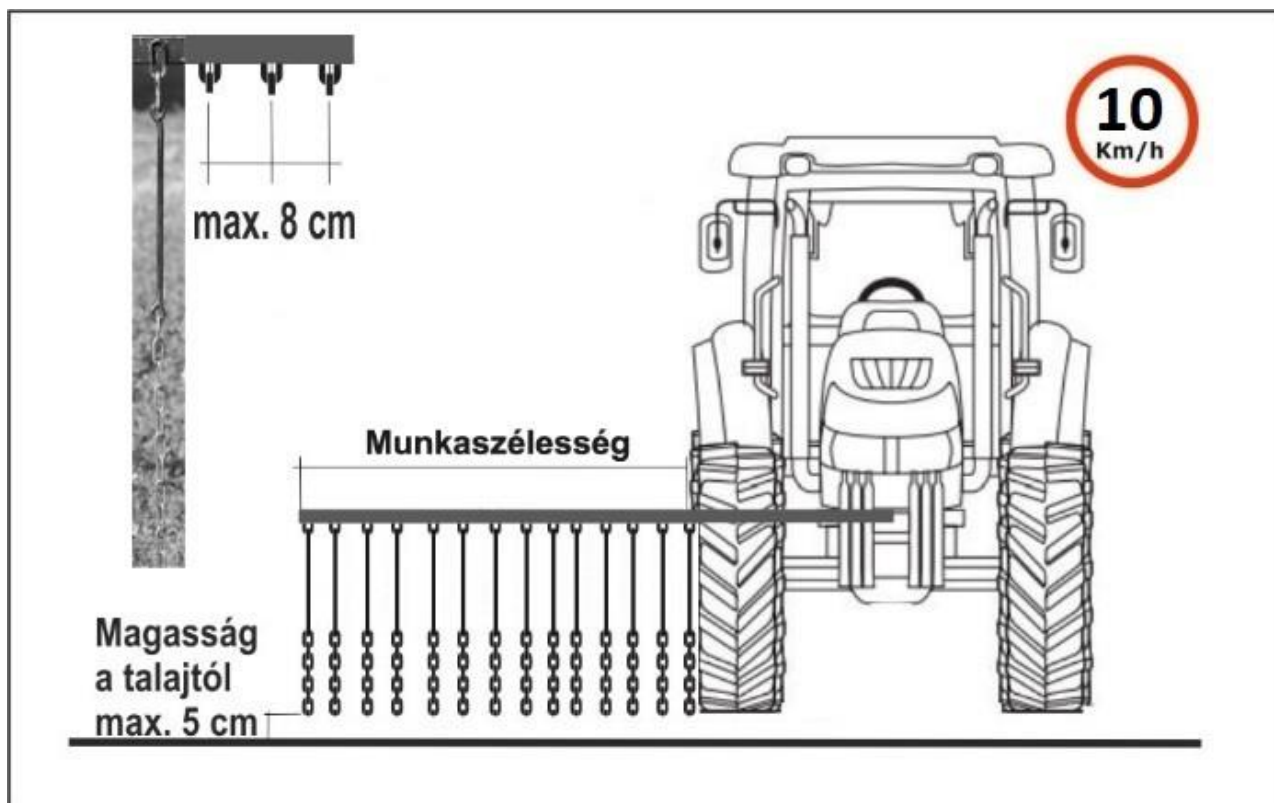
Medgyesi Gergely Árpád
igazgató

I. számú melléklet: Vonatkozó jogszabályok

1. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99600053.tv>)
2. A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015.(III.30.) Kormányrendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1500071.kor>)
3. a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0100013.kom>)
4. A fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról 1997. évi CLIX. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700159.tv>)
5. A természetvédelmi örökre, illetve az őrszolgálatra vonatkozó részletes szabályokról szóló 4/2000. (I. 21.) Korm. rend. (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0000004.kor>)
6. A Természetvédelmi Őrszolgálat Szolgálati Szabályzatáról szóló 9/2000. (V. 19.) KöM rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0000009.kom>)
7. Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700106.tv>)
8. A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300122.tv>)
9. A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300212.tv>)
10. A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100196.tv>)
11. A Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1000087.tv>)
12. A Nemzeti Földalapba tartozó földrésztelkek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rend. (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1000262.kor>)
13. Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrésztelkekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1000014.kvv>)
14. A védett természeti területek és értékek nyilvántartásáról szóló 13/1997. (V. 28.) KTM rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700013.ktm>)
15. az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A0400275.KOR>)
16. a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A0700269.KOR>)
17. a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700129.tv>)
18. az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700254.kor>)
19. a földhasználati nyilvántartás részletes szabályairól szóló 356/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700356.kor>)

20. a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300005.tv>)
21. a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700017.tv>)
22. a nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi célú vagyonkezelési tevékenységének egységes szakmai alapelvek szerinti ellátásáról szóló 9/2020. (XII.23.) AM utasítás (link: <https://njt.hu/jogszabaly/2020-9-B0-7R>)
23. a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99600055.tv>)
24. a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004. (V.4.) FVM rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0400079.fvm>)
25. az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról szóló 109/1999. (XII.29.) FVM rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99900109.fvm>)
26. a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV.23.) FVM rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1000043.fvm>)

Láncfüggönyös vadriasztó illusztráció

Kiszorító kaszálási formák

